
OBSAH

O AUTORECH	7
PŘEDMLUVA	8
ÚVOD (<i>Frederick Rotgers, Daniel S. Keller, Jon Morgenstern</i>)	9
Proč jsme vytvořili tuto knihu: reakce na změny	10
Výzkum efektivity léčby a rozvoj nových metod	11
Jak je tato kniha sestavena: co obsahuje a proč	13
Literatura	15
1. TEORIE LÉČBY ZALOŽENÉ NA 12 KROCÍCH (<i>John Wallace</i>)	17
Pojetí závislosti	17
Modely onemocnění	18
Dimenze biologická	19
Dimenze psychologická	20
Dimenze sociální	21
Dimenze spirituální	21
Modely predispozice k onemocnění	22
Teoretická východiska léčby u modelů onemocnění	23
Bezmocnost	23
Poznání, identifikace a přijetí	24
Ústřední role abstinence	24
Spiritualita a problém bezmoci	26
Uvědomění, sebepoznání a sebekritika	28
Osobní odpovědnost, bezmocnost a bezradnost	29
Duševní nemoc a 12stupňová teorie	29
Stanovení priorit a vazba na čas	30
Změna, přijetí a vděčnost	31
Literatura	32
2. FACILITACE PROGRAMU 12 KROKŮ	
PRO LÉČBU ZÁVISLOSTI (<i>Joseph Nowinski</i>)	35
Cíle	35
Základní principy	36
Těžiště změny	36
Motivace	37
Spiritualita	37
Pragmatismus	38
Literatura	57

3. PSYCHOANALYTICKÉ TEORIE DROGOVÉ ZÁVISLOSTI (<i>Jerem Leeds a Jon Morgenstern</i>)	59
Psychoanalýza a psychoanalytická psychoterapie	59
Historie a koncepce	60
Současný stav	61
Kritika teorie	65
Závěr	69
Literatura	70
4. ODKRÝVAJÍCÍ TERAPIE VE SLUŽBÁCH PREVENCE RELAPSU: PSYCHOANALYTICKÝ PŘÍSPĚVEK K LÉČBĚ DROGOVÉ ZÁVISLOSTI (<i>Daniel S. Keller</i>)	72
Současná psychoanalytická psychoterapie	73
Logické zdůvodnění kombinované léčby	76
Integrovaná psychoanalyticky/kognitivně-behaviorální terapie	78
Kognitivně-behaviorální složky	78
Psychodynamické složky	79
Klinické ilustrace	80
Počáteční a střední fáze léčby	82
Shrnutí a závěr	93
Literatura	94
5. TEORETICKÉ ZÁZEMÍ PŘÍSTUPŮ ORIENTOVANÝCH NA RODINU VE VZTAHU K LÉČBĚ DROGOVÉ ZÁVISLOSTI (<i>Barbara S. McCrady a Elizabeth E. Epstein</i>)	97
Historický přehled	97
Psychodynamické modely	97
Sociologické modely stresu	98
Modely rodinného systému	99
Behaviorální modely	100
Modely nemoci rodiny	101
Současný stav teorie rodiny	101
Klíčové prvky teorie	102
Etiologie drogové závislosti	102
Udržování závislosti	104
Význam výzkumu pro teorii	107
Vztah mezi drogovou závislostí a další psychopatologií	107
Heterogenita problémů s užíváním návykových látek v rodinách	108
Úkoly potřebné pro úspěšné vyléčení	109
Aplikace modelů rodinné terapie léčby alkoholismu na léčbu závislosti na jiných psychoaktivních látkách	110
Výhody a nevýhody rodinné terapie	111
Shrnutí a závěry	112
Literatura	113
6. TECHNIKY RODINNÉ TERAPIE (<i>James R. McKay</i>)	118
Kdy je rodinná terapie opodstatněná?	118
Techniky a cíle společné všem přístupům zaměřným na rodinu	119
Připojení	119
Zavedení základních pravidel	120

Mapování zkušeností a prožívání každého člena rodiny	121
Identifikování ústředních oblastí interpersonální dysfunkce	121
Zlepšení komunikace o myšlenkách a pocitech	121
Zaměření na umožňování	122
Specializované techniky a cíle	122
Psychodynamický přístup	122
Behaviorální přístup	124
Systémový přístup	125
Model rodinné nemoci	126
Klíčové klinické otázky rodinné terapie	129
Načasování a trvání párových intervencí	129
Řešení závažných problémů v manželství	129
Řešení odporu	130
Matching mezi závislým, rodinou a adekvátní intervencí	130
Řešení jiných forem psychopatologie	131
Práce s relapsem	132
Spolupráce se svěpomocnými programy	133
Adolescenti jako identifikovaní pacienti	133
Věk	134
Cíle léčby	135
Komorbidita	135
Otázky rodičovství a problémy v manželství	136
Kazuistika	136
Závěr	139
Literatura	140
7. BEHAVIORÁLNÍ TEORIE LÉČBY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI:	
VĚDA VE SLUŽBÁCH PRAXE (<i>Frederick Rotgers</i>)	144
Základní předpoklady	144
Základní behaviorální procesy a modely léčby závislosti	146
Zásadní otázky léčby závislosti	153
Homogenita či heterogenita uživatelů drog	155
Výhody a nevýhody behaviorálních přístupů	159
Závěr	162
Literatura	162
8. TECHNIKY BEHAVIORISTICKÉ LÉČBY PRO PORUCHY	
SPOJENÉ S UŽÍVÁNÍM DROG (<i>Thoomas J. Morgan</i>)	165
Základní úkoly všech behaviorálních intervencí	165
Budování terapeutického vztahu	165
Zvýšení motivace ke změně	166
Důkladné posouzení prostřednictvím funkční analýzy	167
Vytváření a stanovování terapeutických cílů	168
Hodnocení pokroků v terapii a ukončení terapie	169
Specifické behaviorální terapeutické intervence	170
Averzivní léčba	170
Specifické otázky realizace drogových závislostí z behaviorálního hlediska	177
Technika a fáze	177
Jak využít další podpůrné terapeutické prvky jako například	
svěpomocné skupiny a medikaci	182

Shrnutí	183
Kazuistika	183
Práce s lapsem	188
Literatura	190
9. MOTIVACE A ZÁVISLÁ CHOVÁNÍ: TEORETICKÁ HLEDISKA	
(<i>Bill Saunders, Celia Wilkinson a Tania Towers</i>)	195
Psychologie motivace	195
Pudý jako motivace	195
Učení jako motivace	196
Emoce jako motivace	199
Motivace a oblast závislostí	202
Literatura	211
10. MOTIVAČNÍ ROZHOVOR V PRAXI: STRUKTUROVANÝ PŘÍSTUP	
(<i>Alison Bell a Stephen Rollnick</i>)	215
Dvě klíčové koncepce	216
Struktura motivačního tréninku	218
Kazuistika	221
Klientova volba při výběru cíle	226
Závěr	227
Literatura	227
11. INTEGRACE PSYCHOTERAPIE A FARMAKOTERAPIE	
PŘI LÉČBĚ DROGOVÉ ZÁVISLOSTI (<i>Kathleen M. Carroll</i>)	229
Role psychoterapie	229
Příprava rozhodnutí skončit se závislostí	229
Nácvik dovedností zvládání různých situací	230
Změna situací, které poskytují posílení odměnou	230
Podpora zvládání nepříjemných afektů	231
Zlepšování mezilidských vztahů a posilování sociální podpory	231
Role farmakoterapie	232
Detoxikace	232
Stabilizace a udržování	232
Léčba pomocí antagonistů a jiné behaviorálně orientované farmakoterapie	233
Léčba současně se vyskytujícími poruchami	233
Modely Psychoterapie a farmakoterapie, samostatné a kombinované	234
Psychoterapie jako samostatná léčba	234
Farmakoterapie jako samostatná léčba	235
Psychoterapie v kombinaci s farmakoterapií	235
Farmakoterapie alkoholové závislosti	237
Disulfiram	237
Naltrexon	238
Farmakoterapie závislosti na opiátech	238
Substituce metadonem	238
Léčba Naltrexonem/antagonistou	244
Farmakoterapie závislosti na kokainu	247
Závěr	249
Literatura	250
REJSTŘÍK	257